

JEI KAMUOJA MOKESČIŲ SKOLOS

Tęsiant prasidėjusiam mokesčių sezonui aktualią temą, šįkart panagrinėsime, kas gresia asmenims, nesumokėjusiems visų priklausančių mokesčių ir įsiskolinusiems valstybei, tiksliau, jos valdomai mokesčių administravimo tarnybai – Internal Revenue Service (IRS).

Priešingai nei galima pamanyti, žmonių, kasmet siunčiančių mokėjimo čekius IRS, anaipol nėra mažai. Be abejo, jei skola nedidelė ir ją nesunku išmokėti iš karto, atsiskaityti su mokesčių tarnyba ir vėl tapti pavyzdingu mokėtoju nėra sudėtinga. Deja, kuo didesnė įsiskolinimo suma, tuo daugiau rūpesčių jis kelia, todėl pirma, ką reikėtų nutarti, patekus į panašią situaciją – ar sugebėsite patys atstovauti savo interesus ar verta samdytis profesionalų mokesčių specialistą.

Jei Jūsų skola IRS yra mažesnė nei 10,000 dolerių, galite mėginti tartis su IRS dėl jos išmokėjimo patys, paprašydami, pvz., leisti Jums išmokėti skolą dalimis (žr. toliau). Jei esate skolingi daugiau, ir ypač jei skola viršija 25,000 dolerių, be specialisto pagalbos sunkiai išsiversite. Ieškant mokesčių specialisto, svarbu atkreipti dėmesį į jo/jos kvalifikaciją. Atstovauti asmens interesus IRS turi teisę tik vadinamąją CPA (Certified Public Accountant) kvalifikaciją arba specialų leidimą iš IRS turintys (Enrolled Agents) finansų specialistai, taip pat – mokesčių teisėje besispecializuojantys advokatai (Tax Attorneys). Šie specialistai, išigilinę į Jūsų situaciją, padės Jums sudaryti tinkamiausią skolos išmokėjimo planą bei Jūsų vardu praves derybas su IRS.

Pravartu samdytis specialistą, netgi jei norėtumėte tik “pataisyti” (amend) seniau pateiktas IRS mokesčių deklaracijas. Tai, beje, visiškai legalus skolos eliminavimo ar sumažinimo būdas, anaipol nereiškiantis sukčiavimo. Tiesiog, jei turite pagrindo manyti kad ankstesniais metais, atmetinai užpildę mokesčių deklaracijas (tax returns) nepareiškėte savo teisės į visas Jums priklausančias lengvatas (deductions), galite “pataisyti” tas deklaracijas ir pareikalauti peržiūrėti Jums priskaičiuotą mokesčių skolą. Tačiau privalu atsiminti, kad bet kokie “pataisymai” pareikalaus nemažai pastangų bei papildomos dokumentacijos, įrodančios Jūsų reikalavimų pagrįstumą. Jei Jūsų įrodymai IRS pasirodys neįtikinami, galite susilaukti mokesčių audito bei naujų, su juo susijusių, rūpesčių. Todėl geriausia būtų, pristačius visus turimus dokumentus, pasitarti su mokesčių specialistu, ar Jūsų atveju iš viso yra prasminga reikalauti “pataisymų”.

Nepaisant reklamuojamų “stebuklingų strategijų”, kurios, jų kūrėjų teigimu, padeda sumažinti mokesčių skolas “iki kelių centų nuo kiekvieno įsiskolinto dolerio”, realiai egzistuoja tik keletas būdų gražinti skolą IRS, nepažeidžiant įstatymų:

- **Išsimokėjimo sutartys (Installment Agreements)** – leidžia susitarti su IRS dėl skolos išmokėjimo dalimis (kas mėnesį mokant tam tikro dydžio įmoką skolai padengti). Konkreti įmokos suma priklauso nuo Jūsų finansinių galimybių bei skolos dydžio.

Dėl išsimokėjimo sutarčių privaloma kreiptis tiesiai į IRS, pateikiant prašymą, kuriame nurodoma, kiek galite mokėti kas mėnesį (visuomet galėsite mokėti daugiau, tačiau nurodoma suma bus laikoma Jūsų minimaliu įsipareigojimu). Jei esate skolingi ne daugiau, nei 10,000 dolerių ir per tris metus įsipareigojate pilnai išmokėti skolą, IRS privalės patenkinti Jūsų prašymą. Tiesa, privalote būti užpildę visas metines mokesčių deklaracijas iki pat išsimokėjimo

pradžios. Jei neatitinkate šių reikalavimų, geriausia būtų pasitarti su mokesčių specialistu.

- **Dalinio mokėjimo sutartys (Partial Payment Installment Agreements)** – gana naujas būdas, leidžiantis dalinai padengti skolą, tam tikrą laiką mokant sutarto dydžio įmokas. Likusi nepadengta skolos suma po to tiesiog “nurašoma”. Norint pasinaudoti šia strategija, patartina samdytis profesionalų patarėją, patyrusį IRS skolų išieškojimo bylose ir galintį padėti Jums tinkamai pagrįsti dalinio išsimokėjimo sutarties prašymą.
- **Kompromisas (Offer in Compromise)** – išoriškai primena dalinio mokėjimo sutartį, tačiau yra kur kas ilgesnis ir sudėtingesnis procesas (atsakymo į prašymą gali tekti laukti ilgiau, nei metus), dažniausiai taikomas didelėms skoloms. Vien už prašymo pateikimą turėsite mokėti, be to, bus tikrai sunku apsieiti be profesionalo pagalbos.

Visgi, jei prašymas patenkinamas, skolą leidžiama išmokėti tik dalinai. Deja, iš esmės tai įmanoma tik tuomet, jei IRS iš tiesų nemano, jog kada nors sugebėsite skolą išmokėti pilnai, ir todėl sutinka gauti bent tiek pinigų, kiek realiai gali, - arba jei ji nėra visiškai įsitikinusi, kad privalote mokėti visą skolą. Tad nenuostabu, kad kompromiso atveju yra gana mažai (kiekvienais metais patenkinama tik apie 16 procentų visų gautų prašymų).

- **Skolos “nukėlimas” (Currently Not Collectible)** – jei esate iš tiesų sunkioje finansinėje padėtyje ir visiškai neišgalite mokėti skolos, galite prašyti IRS jos “nukėlimo” (metams ar pan.). Tam reikės pateikti IRS paaiškinimą, kodėl šiuo metu negalite mokėti skolos ir įrodyti tai dokumentais.
- **Bankroto paskelbimas (Filing Bankruptcy)** – mokesčių skolos “nurašomos”, asmeniui paskelbus bankrotą pagal tuo metu egzistuojančius įstatymus.

Šis straipsnis yra parengtas pagal Internal Revenue Service bei Taxes.About.com Interneto portalo informaciją ir yra grynai informacinio pobūdžio. Dėl konkrečių mokesčių situacijų ir Jūsų atveju taikytinų sprendimų geriausia būtų pasitarti su mokesčių specialistu.

Parengė Vaida Maleckaitė.